

POWRÓT DO KORZENI – CZYLI ZAPOMNIANE FUNDAMENTY EWALUACJI

Beata Ciężka

Toruń 25.06.2013

Rozwój badań ewaluacyjnych

WZROST LICZBY
REALIZOWANYCH EWALUACJI

WZROST LICZBY
INSTYTUCJI/ORGANIZACJI
ZAINTERESOWANYCH
EWALUACJĄ

ALE CO Z JAKOŚCIĄ
EWALUACJI ???

WZROST LICZBY EWALUATORÓW

ROZWÓJ METDYK PROWADZENIA
BADAŃ EWALUACYJNYCH

Rodzaje badań

Badanie eksploracyjne – diagnoza – jak jest?

Badanie eksplanacyjne – wyjaśnienie – dlaczego tak jest?

Badanie ewaluacyjne – wartościowanie – co znaczy to jak jest?

Ewaluacja ...

Słownik łacińsko - polski

*evaeleo, -ere – **móc, zdołać***

*e-valesco, -ere, -ui – **wzmocnić się, nabrać siły, spotężnieć;
móc, być zdolnym, zdołać, potrafić***

Ewaluacja ...

Słownik Języka Polskiego (Szymczak, 1982, t. 1 s. 562): ustalanie wartości

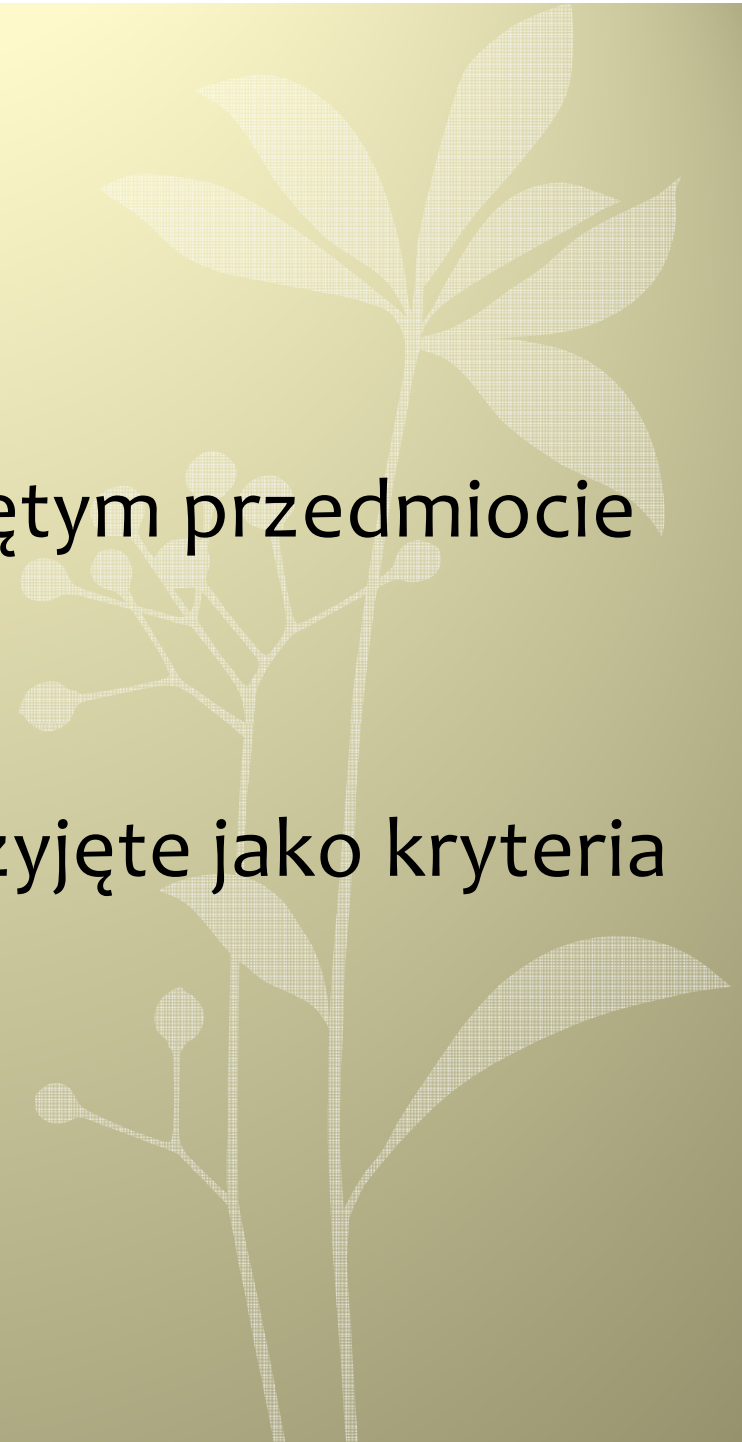
Słownik angielski:

E-valuation

Value – wartość

Wartości

- Co jest wartością w przyjętym przedmiocie badania?
- Kto ustala wartości?
- Czyje wartości zostają przyjęte jako kryteria ewaluacji?

Kryteria ewaluacji

- Służą wskazaniu, co w ramach prowadzonej ewaluacji będzie podlegało wartościowaniu
- Rolą ewaluatora jest realizacja badania pod kątem stopnia spełniania określonego kryterium
- Kryteria ewaluacji są punktem odniesienia w formułowanych wnioskach z badania i stanowią punkt wyjścia dla proponowanych rekomendacji (np. co zrobić, aby projekt był bardziej skuteczny?)

Najczęściej stosowane kryteria ewaluacji (1)

- Trafność (*relevance*) – czego?, w stosunku do czego?
 - Efektywność (*efficiency*) – czego?
 - Skuteczność (*effectiveness*) – czego?
 - Użyteczność (*utility*) – czego?, dla kogo?
 - Trwałość (*sustainability*) – czego?, w jakim okresie czasu?
-

Najczęściej stosowane kryteria ewaluacji (2)

- Trafność – stopień w jakim przyjęte cele projektu odpowiadają zidentyfikowanym problemom w obszarze objętym projektem i/lub realnym potrzebom beneficjentów
- Efektywność - poziom „ekonomiczności” projektu, czyli stosunek poniesionych nakładów do uzyskanych wyników i rezultatów. Nakłady rozumiane jako np. zasoby finansowe, ludzkie i poświęcony czas
- Skuteczność - stopień w jakim cele przedsięwzięcia zdefiniowane na etapie programowania zostały osiągnięte

Najczęściej stosowane kryteria ewaluacji (3)

- **Użyteczność** - stopień w jakim realizacja projektu rzeczywiście przyczyniła się do rozwiązania zidentyfikowanego problemu w obszarze objętym interwencją i/lub przyniosła korzyści beneficjentom
- **Trwałość** – stopień w jakim pozytywne efekty projektu na poziomie jego celów mogą trwać po zakończeniu finansowania zewnętrznego, a także czy możliwe jest utrzymanie się wpływu tego projektu w dłuższym okresie czasu

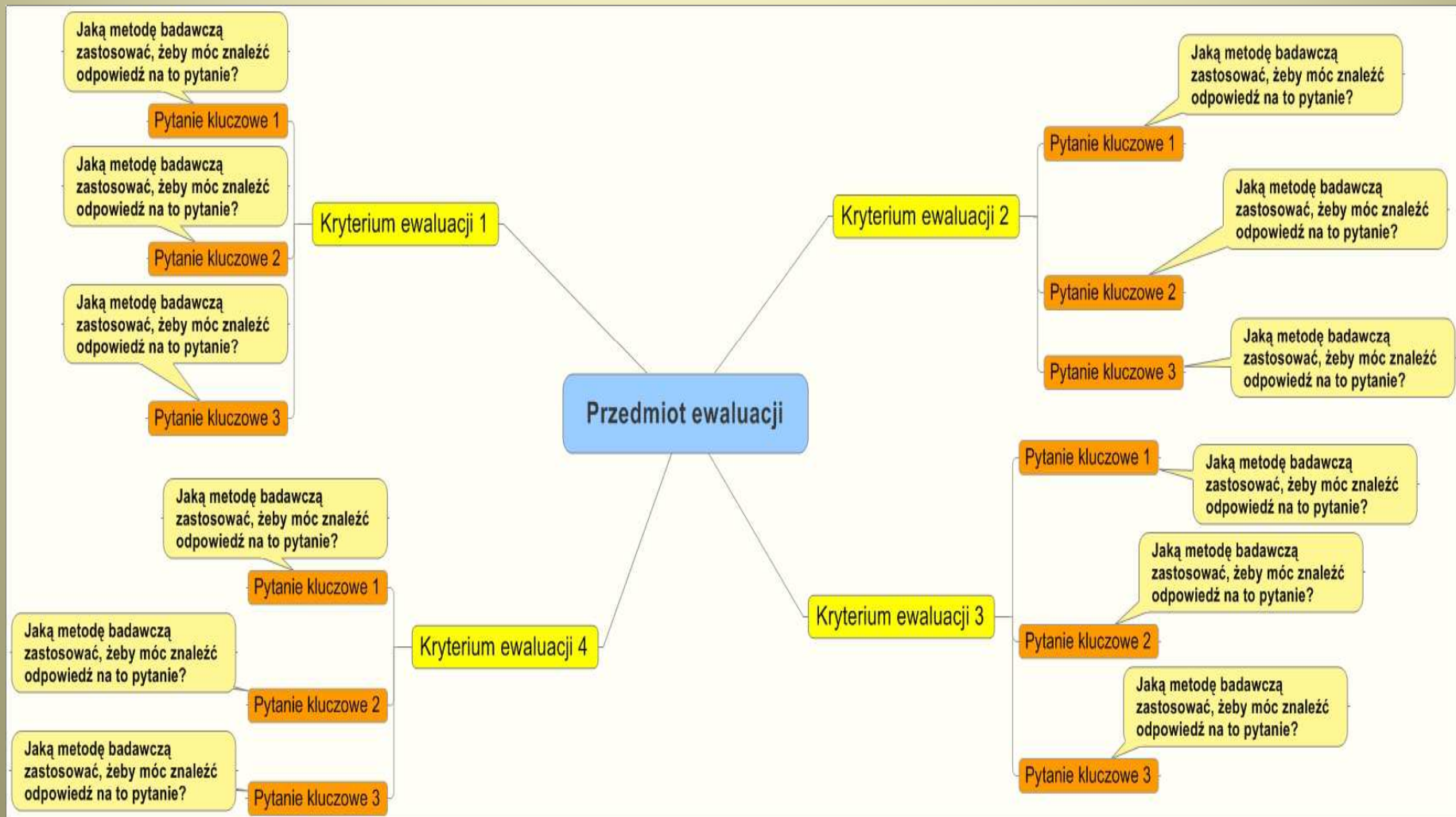
Adekwatność kryteriów ewaluacji

- Każda ewaluacja powinna wykorzystywać adekwatny do swojego przedmiotu zestaw kryteriów

Np.

- **trafność** zastosowanej metodyki wyboru partnerów społecznych;
- **użyteczność** zastosowania zasady partnerstwa, jako instrumentu polepszającego jakość realizacji przedsięwzięcia
- **trwałość** powstałych struktur komunikacji i współpracy pomiędzy partnerami

Relacja: kryteria – pytania - metody

Faza konceptualizacji		Faza analizy, pisania i wykorzystania raportu
Cele badania, przedmiot ewaluacji	➔	Wykorzystanie wyników ewaluacji – opracowanie planu działań poewaluacyjnych
Kryteria ewaluacji	➔	Interpretacja, wnioski, rekomendacje (wskazanie kierunków rozwoju, zmiany, doskonalenia)
Pytania kluczowe	➔	Odpowiedzi na pytania kluczowe – analiza danych i budowanie uogólnień
Metody badawcze (przygotowanie narzędzi badawczych)	➔	Szczegółowe wyniki badania

FAZA ANALIZY, PISANIA I WYKORZYSTANIA RAPORTU		ZAKRES ODPOWIEDZIALNOŚCI
Wykorzystanie wyników ewaluacji – opracowanie planu działań poewaluacyjnych		Adresaci rekomendacji
Interpretacja, wnioski, rekomendacje (wskazanie kierunków rozwoju, zmiany, doskonalenia)		<p><u>W zależności od przyjętego modelu ewaluacji</u> Model dialogiczny, ewaluacja rozwojowa - Interpretacja, wnioski – ewaluatorzy (w dialogu, dyskusji z odbiorcami) Rekomendacje – ewaluatorzy we <u>współpracy z</u> odbiorcami</p>
Odpowiedzi na pytania kluczowe – analiza danych i budowanie uogólnień		Ewaluatorzy
Szczegółowe wyniki badania		Ewaluatorzy

**Dziękuję i życzę owocnych
ewaluacji !**

beata.ciezka@pte.org.pl